

לשמר שלא יסטה לדרך אחרת, אלא שיהיה שומר משפט, משום שהקדוש ברוך הוא הוא משפט, שכל דרכיו משפט.

עשה צדקה בכל עת - וכי בכל עת יכול אדם לעשות צדקה? אלא מי שמשפדל בדרך התורה ועושה צדקה עם אותם שצריכים אותה. שכל מי שעושה צדקה עם העני, מרבה אותה צדקה למעלה ולמטה. בא ראה, מי שמשפדל בצדקה, אותה צדקה שעושה עולה למעלה ומגיעה למעלה לאותו המקום של יעקב, שהוא מרכבה עליונה, וממשיך ברכות למקום שהוא מן המעין של כל המענות. ומאותה הצדקה ממשיך ומרבה ברכות לכל אותם הפתוחים ולכל הפורכות ולכל החילות, וכלם מתברכים, ונוספים אורות כראוי, משום שכלם נקראו עת, וזהו שכתוב עשה צדקה בכל עת.

בא ראה, בזמן שהיו ישראל בארץ הקדושה, הם היו מושכים ברכות ממעלה למטה. וכשיצאו ישראל מן הארץ הקדושה, נכנסו תחת רשות אחרת, ונמנעו הברכות מן העולם.

בא ראה, יעקב היה תחת רשות קדושה. כיון שיצא מן הארץ, נכנס לרשות אחרת. וטרם שנכנס תחת רשות אחרת, התגלה עליו הקדוש ברוך הוא בחלום וראה כל מה שראה, והלכו עמו מלאכים קדושים, עד שישב על הבאר. וכיון שישב על הבאר עלו אליו המים, וכן היה משה, שמשם הודמנה לו אשתו. סוד הדבר - הבאר לא עולה אלא כשרואה את הקשר שלה להתחבר עמו.

דקדשא בריך הוא, איהו משפט. ובעי ליה לבר נש לנטרא דלא יסטי לאורחא אחרא, אלא דיהא נטיר משפט, בגין דקודשא בריך הוא איהו משפט, דכל ארחוי משפט.

עושה צדקה בכל עת, (תהלים קו) וכי בכל עת יכיל בר נש למעבד צדקה. אלא, מאן דישתדל פאורחוי דאורייתא, ועביד צדקה עם אינון דאצטריכו לה, דכל מאן דעביד צדקה עם מספנא, אסגי ההיא צדקה לעילא ותתא. תא חזי, מאן דאשתדל בצדקה, ההיא צדקה דעביד, סליק לעילא, ומטא לעילא לה הוא אתרא דיעקב, דאיהו רתיכא עלאה. ואמשיך ברכאן לה הוא אתר, ממבועא דכל מבועין. ומההיא צדקה, אמשיך וארבי ברכאן לכל אינון תתאי, ולכל רתיכין ולכל חילין, וכלהו אתברכאן ואתוספן נהורין, כדקא יאות. בגין דכלהו אקרו עת, ודא הוא דכתיב, עושה צדקה בכל עת.

תא חזי, בזמנא דהווי ישראל בארעא קדישא, אינון הווי משכי ברכאן מלעילא לתתא, וכד נפקו ישראל מארעא קדישא, עאלו תחות רשו אחרא, וברכאן אתמנעו מעלמא.

תא חזי, יעקב הוה תחות רשו קדישא, כיון דנפק מארעא, עאל ברשו אתרא, ועד לא עאל תחות רשו אחרא, אתגלי עליה קדשא בריך הוא בחלמא, וחקא כל מה דחקא, ואזלו עמיה מלאכין קדישין, עד דיתיב על בירא. וכיון דיתיב על בירא, סליקו מיא לגביה, וכן הוה משה, דמתמן אזדמנת ליה אתתיה. רזא דמלה, בירא לא סלקא, אלא כד חמא קשרא דיליה לאתחברא בהדיה.

הבאר לא עולה אלא כשרואה את הקשר שלה להתחבר עמו.

וְאָמַר רַבִּי אֲבָא, כָּל הַגֵּי קָרְאֵי קִשְׁיִין
 אֶהְדְּרֵי, בְּקִדְמִיתָא כְּתִיב, (בראשית כח)
 וַיֵּצֵא יַעֲקֹב מִבְּאֵר שָׁבַע וַיֵּלֶךְ חֲרָנָה, וְלָבָן
 בַּחֲרֹן הָרוּחַ יָתִיב, אֲמַאי נָטִיל מִתַּמָּן, דְּכְתִיב
 (בראשית כט) וַיֵּשֶׂא יַעֲקֹב רִגְלָיו וַיֵּלֶךְ אַרְצָה בְּנֵי
 קְדָם. וּמִנְלָן דְּבַחֲרֹן הָרוּחַ דִּיחֲרִיָּה דְלָבָן,
 דְּכְתִיב, (בראשית כט) וַיֹּאמֶר לָהֶם יַעֲקֹב אַחֵי
 מֵאֵין אַתֶּם וַיֹּאמְרוּ מִחֲרֹן אֲנַחְנוּ. וַיֹּאמֶר
 הַיְדַעְתֶּם אֵת לָבָן בֶּן נַחֹר וַיֹּאמְרוּ יָדְעֵנוּ.
 מִשְׁמַע דִּיחֲרִיָּה דְלָבָן, בַּחֲרֹן הָרוּחַ.

אֲרָא, יַעֲקֹב אָמַר, אֲנָא בְּעֵינָא לְמֵיעַל
 בְּשִׁכְיִנְתָּא, בְּגִין דְּבְעֵינָא לְאַזְדַּוְגָא.
 אֲבָא כַּד אֲתַנְסִיב וְשֹׁדֵר לְעַבְדָּא, אֲשַׁפַּח עֵינָא
 דְּמֵינָא, וּכְדִין אֲזַדְמַנַּת לִיהּ לְאַבָּא אֲתַתָּא.
 וְהָא בְּאֲתֵר דָּא, לֹא אֲשַׁפַּחְנָא לָא עֵינָא וְלֹא
 בִּירָא וְלֹא מֵינָא, וּמֵינָא וַיֵּשֶׂא יַעֲקֹב רִגְלָיו וַיֵּלֶךְ
 אַרְצָה בְּנֵי קְדָם, וְתַמָּן אֲזַדְמַנַּת לִיהּ בִּירָא,
 בְּדַקְאֲמָרָן, וְאַזְדְּמַנַּת לִיהּ אֲתַתִּיהּ.

רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר, חֲרֹן תַּמָּן הָרוּחַ וְדָאֵי, וְהָאֵי
 בִּירָא בְּחַקְלָא הָרוּחַ. דָּאֵי לָאו הָכֵי,
 אֲמַאי כְּתִיב, (בראשית כט) וַתֵּרֶץ וַתִּגְדַּל לְאַבְיָהּ,
 אֲלֵא בְּגִין דְּהָרוּחַ סְמִיךְ לְמַתָּא.

וְאָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, יַעֲקֹב דְּאַזְדְּמַנַּת לִיהּ עַל
 בִּירָא אֲתַתָּא, אֲמַאי לֹא אֲזַדְמַנַּת לִיהּ
 לְאַה, דְּהָא קָיִמָא לִיהּ לְיַעֲקֹב כָּל אֵינְוֹן
 שְׁבָטִין. אֲלֵא לְאַה, לֹא בְּעָא קְדָשָׁא בְּרִיף
 הוּא לְזוּוּגָא לִיהּ לְיַעֲקֹב בְּאַתְגְּלִיָּא, דְּכְתִיב,
 (בראשית כט) וַיְהִי בְּבִקְרָה וְהִנֵּה הִיא לְאַה, (מכילל)
 דְּהָא קוּדָם לָבָן לֹא אֲתַגְּלִיָּא מְלָה.

וְתוּ, בְּגִין לְאַמְשַׁכָּא עֵינָא וְלִבָּא דִּיעֲקֹב
 בְּשִׁפְרִירוּ דְרַחֲלֵי, לְמַעַבְדַּ דִּיחֲרִיָּה תַּמָּן,
 וּבְגִינָה (דף קנג ע"ב) אֲזַדְדוּגַת לִיהּ לְאַה,

וְאָמַר רַבִּי אֲבָא, כָּל הַפְּסוּקִים
 הִלְלוּ קָשִׁים זֶה עַל זֶה. בְּרֵאשׁוֹנָה
 פְּתוּב וַיֵּצֵא יַעֲקֹב מִבְּאֵר שָׁבַע וַיֵּלֶךְ
 חֲרָנָה. וְלָבָן הָיָה יוֹשֵׁב בַּחֲרֹן. לְמָה
 נִסְעַ מִשָּׁם? שְׁפַתוֹב וַיֵּשֶׂא יַעֲקֹב
 רִגְלָיו וַיֵּלֶךְ אַרְצָה בְּנֵי קְדָם. וּמִנְיָן
 לָנוּ שְׁבַחֲרֹן הָיָה דִּיחֲרִיָּה שֶׁל לָבָן?
 שְׁפַתוֹב וַיֹּאמֶר לָהֶם יַעֲקֹב אַחֵי
 מֵאֵין אַתֶּם וַיֹּאמְרוּ מִחֲרֹן אֲנַחְנוּ.
 וַיֹּאמֶר הַיְדַעְתֶּם אֵת לָבָן בֶּן נַחֹר
 וַיֹּאמְרוּ יָדְעֵנוּ. מִשְׁמַע שְׁדִיחֲרִיָּה שֶׁל
 לָבָן הָיָה בַּחֲרֹן.

אֲרָא יַעֲקֹב אָמַר, אֲנִי רוּצָה לְהַפְּסִי
 בְּשִׁכְיִנְהָ מִשּׁוּם שְׂאֵנִי רוּצָה
 לְהַתְּחַתֵּן. כְּשֶׁאֲבָא נִשְׂא וְשִׁלַּח אֵת
 הָעֶבֶד, מִצָּא עֵין הַמַּיִם, וְאִז
 הַזְדְּמַנָּה לְאַבָּא אֲשֶׁה, וְהִנֵּה
 בְּמִקּוּם הַזֶּה לֹא מִצָּאתִי לֹא עֵין
 וְלֹא בְּאֵר וְלֹא מַיִם, וּמֵינָא - וַיֵּשֶׂא
 יַעֲקֹב רִגְלָיו וַיֵּלֶךְ אַרְצָה בְּנֵי קְדָם,
 וְשֵׁם הַזְדְּמַנָּה לוֹ בְּאֵר, כְּמוֹ
 שְׂאֲמָרְנוּ, וְהַזְדְּמַנָּה לוֹ אֲשֶׁתוֹ.
 רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר, חֲרֹן, שֵׁם הָיָה
 וְדָאֵי, וְהַבְּאֵר הַזֶּה הָיְתָה בְּשִׁדְהָ.
 שְׂאֵם לֹא כֶּף, לְמָה פְּתוּב וַתֵּרֶץ
 וַתִּגְדַּל לְאַבְיָהּ? אֲלֵא מִשּׁוּם שְׁהָיָה
 סְמוּךְ לְעִיר.

וְאָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, יַעֲקֹב
 שְׁהַזְדְּמַנָּה לוֹ אֲשֶׁה עַל הַבְּאֵר,
 לְמָה לֹא הַזְדְּמַנָּה לוֹ לְאַה, שְׁהָרִי
 הַעֲמִידָה לוֹ לְיַעֲקֹב כָּל אוֹתָם
 הַשְּׁבָטִים? אֲלֵא שְׂאֵת לְאַה לֹא
 רָצָה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְזוּוּגָה עִם
 יַעֲקֹב בְּגִלְוֵי, שְׁפַתוֹב וַיְהִי בְּבִקְרָה
 וְהִנֵּה הִיא לְאַה. (מכילל) שְׁהָרִי קְדָם
 לֹא הַתְּגַלָּה הַדְּבָר.

וְעוֹד, כְּדִי לְמַשֵּׁךְ אֵת עֵינָו וְלִבּוֹ שֶׁל
 יַעֲקֹב בִּיפִי שֶׁל רַחֲלֵי, לְעִשׂוֹת שֵׁם
 אֵת דִּיחֲרִיָּה, וּבְשִׁבְלָה הַזְדְּוּגָה לוֹ
 לְאַה וְהַקִּימָה אֵת כָּל אוֹתָם
 הַשְּׁבָטִים. בְּמָה יָדַע יַעֲקֹב מִי הִיא
 רַחֲלֵי? אֲלֵא שְׂאוֹתָם הַרוּעִים אָמְרוּ

וְאוֹקִימַת כָּל אֵינְוֹן שְׁבָטִין. בְּמָה יָדַע יַעֲקֹב מֵאֵין הִיא רַחֲלֵי. אֲלֵא דְאֵינְוֹן

רַעֲיִין אָמְרוּ לִיה, דְּכַתִּיב, (בראשית כט) וְהִנֵּה רַחֵל בָּאָה בְּתוֹ בָּאָה עִם הַצֹּאן.

תָּא חֲזִי, מַה כְּתִיב, וַיֹּאמֶר (בראשית כט) אֶעֱבְדֶךָ שְׁבַע שָׁנִים בְּרַחֵל בְּתֶדֶךָ הַקְּטָנָה, וְכִי מַה דַּעְתִּיה דַּיַּעֲקֹב דְּלֹא קָאָמַר עֶשֶׂר יָרְחִין אוֹ שְׁתַּא חֲדָא, אֲלֵא שְׁבַע שָׁנִים אַמְאִי. אֲלֵא יַעֲקֹב בְּחֻכְמָתָא עֲבַד. בְּגִין דְּלֹא יִימְרוּן, דְּבְגִין תִּיאוּבְתָא דְשִׁפְירוּ דְרַחֵל עֲבַד, אֲלֵא בְּגִין חֻכְמָתָא, דְּסִיְהֵרָא בַת שְׁבַע שָׁנִין הִיא. וְכִלְהוּ שְׁבַע שָׁנִין עַלְאִין, שָׂרוּ עַלִּיה דַּיַּעֲקֹב עַד לֹא נָסִיב לָהּ לְרַחֵל לְמִיתָב גְּבַהּ בְּדָקָא יָאוּת. דְּהָא יַעֲקֹב נָטַל כְּלָהּ בְּקַדְמִיתָא, וּלְבַתָּר אָתָּא לְגְבַהּ, בְּגִין לְאַשְׁתַּכְחָא אִיהוּ שָׁמַיִם, וְאִיהִי אֶרֶץ.

וְרָזָא דְמַלְהָ, וַיְהִי בְעֵינֵינוּ כְּמִים אֲחָדִים, מְאִי כְּמִים אֲחָדִים, אֲלֵא, כְּלָהּ שְׁבַע שָׁנִין שְׁקִיל לֹון בְּעֵינֵינוּ, כְּאִינוּן עַלְאִין. דְּאִינוּן אֲחָדִין דְּלֹא מִתְפַּרְשָׁאן, וְכִלְהוּ חַד, דְּמִתְקַשְׁרֵן דָּא בְדָא. בְּאַהֲבָתוֹ אוֹתָהּ, לְאַשְׁתַּכְחָא כְּגוּוֹנָא עַלְאָה.

תָּא חֲזִי, דְאַפִּילוּ לְבָן רְמִזָּא לִיה בְּאִינוּן שְׁבַע, וְלֹא יָדַע מְאִי קָאָמַר, דְּפִתַּח וְאָמַר טוֹב, דְּכַתִּיב, (בראשית כט) טוֹב תִּתִּי וְגו' . אָמַר רַבִּי אַבָּא, הֲכִי הוּא וְדָאִי, פְּלַח שְׁבַע שָׁנִין, לְאַזְדוּגָא בְּשִׁמְטָה. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, תָּא חֲזִי, בְּכָל אֲתַר יוֹבְלָא סְתִים דְּלֹא אֲתַגְלִיא וּשְׁמִטָה אֲתַגְלִיא.

תָּא חֲזִי, בְּשַׁעֲתָא דַּיַּעֲקֹב פְּלַח שְׁבַע שָׁנִין קַדְמָאִין, נְפָקָא קָלָא וְאָמַר, יַעֲקֹב, (תהלים 107) מִן הָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם כְּתִיב, עוֹלָם סְתִים דְּלַעֲיָלָא יוֹבְלָא מִתְמָן שִׁירוּתָא. דְּאֶלִּין דְּאִינוּן סְתִימִין, דְּלֹא אֲתַגְלִיא לֹון מִן יוֹבְלָא אִינוּן. בְּגִין כֶּף אֲסִתִּימוּ מִיַּעֲקֹב, דְּלֹא יָדַע, דְּחָשַׁב דְּהָא מִן שְׁמִטָה אִינוּן.

לו, שְׁפָתוֹב וְהִנֵּה רַחֵל בָּתוֹ בָּאָה עִם הַצֹּאן.

בָּא רָאָה מַה כְּתוּב, וַיֹּאמֶר אֶעֱבְדֶךָ שְׁבַע שָׁנִים בְּרַחֵל בְּתֶדֶךָ הַקְּטָנָה. וְכִי מַה דַּעְתוֹ שֶׁל יַעֲקֹב שֶׁלֹא אָמַר עֶשְׂרֵה יָרְחִים אוֹ שְׁנָה אַחַת, אֲלֵא שְׁבַע שָׁנִים לְמַה? אֲלֵא יַעֲקֹב עָשָׂה בְּחֻכְמָה, כְּדֵי שֶׁלֹא יֵאמְרוּ שֶׁבִשְׂבִיל הַתְּשׁוּקָה שֶׁל יָפִיָּה שֶׁל רַחֵל עָשָׂה, אֲלֵא בְּשִׂבִיל הַחֻכְמָה, שֶׁהִלְכָנָה בַת שְׁבַע שָׁנִים הִיא, וְכֹל שְׁבַע הַשָּׁנִים הַעֲלִינּוֹת שׁוֹרוֹת הָיוּ עַל יַעֲקֹב טָרֵם נִשָּׂא אֶת רַחֵל לְשִׁבְתָּ עִמָּה כְּרֹאוּי, שֶׁהָרִי יַעֲקֹב נָטַל אֶת כָּלָם בְּרֵאשׁוֹנָה, וְאַחַר כֵּף בָּא אֵלֶיהָ, כְּדֵי לְהַמְצִיא הוּא שְׁמִים וְהִיא אֶרֶץ.

וְסוּד הַדְּבָר - וַיְהִי בְעֵינֵינוּ כְּמִים אֲחָדִים. מַה זֶה כְּמִים אֲחָדִים? אֲלֵא כָּל שְׁבַע הַשָּׁנִים שֶׁקָּל אוֹתָם בְּעֵינֵינוּ כְּאוֹתָם עַלְיוֹנִים, שֶׁהֵם אֲחָדִים וְלֹא נִפְרָדִים, וְכֹלָם אֶחָד, שְׁנֹקְשֵׁרִים זֶה עִם זֶה. בְּאַהֲבָתוֹ אֲתָהּ, לְהִיּוֹת כְּדַגְמָה הַעֲלִינָה.

בָּא רָאָה שְׁאֶפְלוּ לְבָן רְמִזָּא לֹו בְּאוֹתָם הַשְׁבַּע וְלֹא יָדַע מַה אָמַר. שְׁפָתַח וְאָמַר טוֹב, שְׁפָתוֹב טוֹב תִּתִּי וְגו'. אָמַר רַבִּי אַבָּא, כֶּף זֶה וְדָאִי, עֲבַד שְׁבַע שָׁנִים לְהַזְדוּגָא עִם שְׁמִטָה. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, בָּא רָאָה, בְּכָל מְקוֹם הַיּוֹבֵל סְתוּם, שֶׁלֹא הַתְּגָלָה, וְהַשְׁמִטָה הַתְּגָלָתָה. בָּא רָאָה, בְּשַׁעֲרֵי שְׁיַעֲקֹב עֲבַד שְׁבַע שָׁנִים רֵאשׁוֹנוֹת, יֵצֵא קוֹל וְאָמַר: יַעֲקֹב, כְּתוּב מִן הָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם. הָעוֹלָם הַנִּסְתָּר שֶׁלְמַעַל הַיּוֹבֵל, מִשֶּׁם הַרְאִישִׁית. שְׁאֵלוּ שְׁהֵם נִסְתָּרִים, שֶׁלֹא הַתְּגָלָה לָהֶם, הֵם מִן הַיּוֹבֵל. מִשׁוּם כֶּף נִסְתָּמוּ מִיַּעֲקֹב שֶׁלֹא יָדַע, שֶׁחָשַׁב שֶׁהָרִי הֵם מִן הַשְׁמִטָה, וְכֵדִי שִׁיעֵשָׂה רֵאשִׁית מִן הָעוֹלָם שֶׁלְמַעַל הַיּוֹבֵל.

בְּגִין כֶּף אֲסִתִּימוּ מִיַּעֲקֹב, דְּלֹא יָדַע, דְּחָשַׁב דְּהָא מִן שְׁמִטָה אִינוּן.

ובגין דיעביד שירותא מעולם דלעילא, אתפסיין מגיה, בגין דיובלא איהו סתים, ולבתר דעברו שני יובלא דאתפסייא, עבד שני שמטה דאתגליין, ואתעטר בתרין עלמין ואחיד לון.

תא חזי, לאה אולידת שית בגין וברתא קדא. והכי אתחזי, דהא שית סטרין קיימין עלה ואלין שית, וברתא קדא, ברזא עלאה נפקא. רחל אולידת תרין צדיקים. והכי אתחזי, הא שמטה, דבין תרי צדיקי יתבא לעלמין, דכתיב, (תהלים לו) צדיקים יירשו ארץ, צדיק לעילא וצדיק לתתא. צדיק לעילא, מגיה נגדן מיין עלאין. צדיק לתתא, מגיה נבעא נוקבא מיא לגבי דכורא, בתיאובתא שלים. צדיק מסטרא דא, וצדיק מסטרא דא, כמא דדכורא לעילא יתיב בין תרי נוקבי, הכי נמי נוקבא לתתא יתבא בין תרי צדיקי.

וער דא, יוסף ובגנימין תרין צדיקין גינהו. יוסף זכה למהוי צדיק לעילא, בגין דנטר את קיימא. בגנימין איהו צדיק לתתא, לאתעטרא שמטה בין תרי צדיקי, יוסף הצדיק, ובגנימין הצדיק.

וכי בגנימין צדיק הוה, אין. דכל יומוי לא חטא בהאי את קיימא, ואף על גב דלא אזדמן ליה עובדא פיוסף. אי הכי, אמאי אקרי צדיק. אלא כל יומוי דיעקב הוה באבלא דיוסף, לא שמש ערסיה. ואי תימא דכד אתנטיל יוסף מיעקב, רבנא הוה ולא נסיב. ואת אמרת דלא שמש ערסיה, אלא אף על גב דאזדווג לבתר לא בעא לשמשא ערסיה.

ואנן הכי תנן, בשעה דשאל יוסף לבגנימין,

התפסו ממנו, משום שהיובל הוא נסתר. ואחר שעברו שני היובל המכסים, עשה שני שמטה הנגלים, והתעטר בשני עולמות ואחז אותם.

בא ראה, לאה הולידה ששה בנים ובת אחת, וכך ראו, שהרי ששה צדדים עומדים עליה, ואלו ששה ובת אחת בסוד עליון יצאה. רחל הולידה שני צדיקים, וכך ראו, הנה שמטה, שבין שני צדיקים יושבת לעולמים, שפתוב צדיקים יירשו ארץ. צדיק למעלה וצדיק למטה. הצדיק למעלה, ממנו שופעים מים עליונים. הצדיק למטה, ממנו נובעת הנקבה מים לזכר בתשוקה שלמה. צדיק מצד זה, וצדיק מצד זה. כמו שהזכר למעלה יושב בין שתי נקבות, כך גם הנקבה למטה יושבת בין שני צדיקים.

וער פן יוסף ובגנימין הם שני צדיקים. יוסף זכה להיות צדיק למעלה, משום ששמר את הברית, ובגנימין הוא צדיק למטה, לעטר את השמטה בין שני צדיקים - יוסף הצדיק ובגנימין הצדיק.

וכי בגנימין היה צדיק? פן, שכל ימיו לא חטא באות הברית הזו. ואף על גב שלא הזדמן לו מעשה כמו יוסף, אם פן למה נקרא צדיק? אלא כל ימי יעקב, כשהיה באבל של יוסף, לא שמש מטתו. ואם תאמר, שפשנטל יוסף מיעקב, עלם היה ולא נשוי, ואתה אומר שלא שמש מטתו? אלא אף על גב שהתחתן לאחר מכן, לא רצה לשמש מטתו.

ואנן כך שנינו, בשעה ששאל יוסף את בגנימין, אמר לו: יש לך אשה? אמר לו: פן. אמר לו: יש